

Kanttekeningen over het vasten

Het is mogelijk om een beknopt overzicht te geven van de meest gestelde vraagstukken met betrekking tot de voorschriften van het vasten. Dit zijn vraagstukken die betrekking hebben op de noodzakelijke voorschriften van het vasten. Elke moslim die vast, is afhankelijk van deze kennis, omdat de kans groot is dat hij/zij ermee te maken zal krijgen tijdens het vasten. Dit zijn de volgende punten:

1. Volgens de islamitische wetgeving is het uitgangspunt voor de constatering van de ingang van de maand Ramadan de observatie van de maansikkel. De calculatie als enige maatstaf nemen, is niet legitiem.¹
2. Het is noodzakelijk om gedurende de Ramadan te overnachten met een correcte intentie voor het vasten van de volgende dag. De intentie moet vóór het ochtendgebed aangenomen worden.
3. Het is voor de intentie niet nodig om het met de tong uit te spreken, maar het mag wel. Het is hierbij belangrijk dat het hart bewust is van de intentie.
4. Voor vrijwillige vasten is het mogelijk om de intentie uit te stellen tot de latere ochtend voordat het middaggebed ingaat.
5. Het vasten wordt ongeldig als je iets nuttigt ook al is dat ter hoeveelheid van een sesam of een druppel water.
6. Als je iets nuttigt uit vergeetachtigheid, dan is je vasten gewoon geldig. Je hoeft deze dag ook niet te herkansen.
7. Als een insect, meel of stof in je keel komt, is je vasten niet ongeldig, want je bent in deze situaties geforceerd.
8. Het vasten verbreekt niet met geur opdoen en ook niet met het ruiken van rozen of andere dingen.
9. Als je iets met opzet slikt wat geen voedsel of medicijn is, zoals een kiezelsteen of zaad, dan hoef je alleen die ene dag te herkansen zonder de boete.

¹ Voor meer diepgang verwijst ik je naar ons artikel "Maanobservatie versus calculatie" op onze website.

10. Een vrouw die zwanger is of borstvoeding geeft, mag ontvasten als ze vreest voor haar gezondheid of haar baby, maar ze dient deze dagen achteraf in te halen en dient voor elke dag een donatie te geven aan behoeftigen.
11. Als je natte droom krijgt, terwijl je aan het vasten bent, dan is je vasten gewoon geldig. Je dient alleen wel de grote wassing te doen.
12. Als je de maansikkel hebt gezien, dien je te vasten. Je hebt niet de toestemming of oordeel van de rechter nodig.
13. Het is ongewenst om een dag voor de Ramadan te vasten.
14. Als iemand regelmatig op maandag en donderdag vast, en één van deze dagen komt terecht op de dag vóór de Ramadan, dan is het niet ongewenst om te vasten op deze dag.
15. Overgeven zonder opzet verbreekt het vasten niet.
16. Het is toegestaan om tijdens het vasten *hijama* te doen, maar het wordt wel ongewenst als het jou zwak maakt.
17. Als je geslachtsgemeenschap voert in de maand Ramadan tijdens het vasten, dan dien je deze dag achteraf te herkansen en de boete te geven.
18. De boete is het vrijkopen van een slaaf, als dit niet lukt, dan twee maanden achtereenvolgens vasten, als dit ook niet lukt, dan zestig behoeftigen te eten geven. Het is niet toegestaan om de twee maanden vasten over te slaan, tenzij je echt niet kan vasten door gezondheidsproblemen of bejaardheid.
19. Als je met opzet hebt gegeten of gedronken tijdens het vasten in de Ramadan, dan dien je deze dag te herkansen en de boete te geven volgens de supergeleerde Abu Hanifa en de supergeleerde Malik.
20. De vrouwen die menstrueren of zijn bevallen, dienen de dagen die ze niet hebben gevast, in te halen na de maand Ramadan. De gebeden hoeven ze niet in te halen. Dit is hen geschonken.
21. Het vasten van een menstruerende vrouw is niet geldig. Als ze toch vast, moet ze deze dagen alsnog gaan inhalen.
22. Als een vrouw overdag in de maand Ramadan begint met menstrueren, ook al is dat enkele minuten voor de zonsondergang, dan wordt haar vasten ongeldig. Ze dient deze dag in te halen.

23. Als je in de nacht eet en de gebedsoproep wordt gelezen voor het ochtendgebed, terwijl je aan het eten bent, dan dien je onmiddellijk te stoppen met eten en je vasten is geldig.
24. De grote wassing doen in staat van grote onreinheid is een voorwaarde voor het gebed. In staat van grote onreinheid is het vasten geldig, maar het uitstellen van de grote wassing is niet toegestaan als het gebed hierdoor in gevaar komt.
25. Voor een reiziger is het toegestaan om te ontvasten in de maand Ramadan, maar het vasten is voortreffelijker.
26. De rechtsgeldige reis is de reis waarvoor we de gebeden halveren, dus een reis op lange afstand welke grofweg neerkomt op 90 km.
27. De ziekte waardoor het ontvasten toegestaan wordt, is de ziekte die echt moeilijkheid en schade met zichzelf meebrengt. Het is niet toegestaan om het vasten te verbreken door bijvoorbeeld kiespijn, hoofdpijn of loopneus.
28. Als de reis zwaar is, dan is het afgekeurd om te vasten tijdens deze reis, want Allah ﷻ heeft een toestemming gegeven en je dient hier gebruik van te maken.
29. Als een man geslachtsgemeenschap heeft gevoerd met zijn vrouw tijdens het vasten in de maand Ramadan en de vrouw heeft bereidwillig hieraan meegedaan, dan dient niet alleen de man, maar ook de vrouw boete te geven. Het is hier niet toegestaan om als boetedoening behoeftigen eten te geven, terwijl je in staat bent om twee maanden achtereenvolgens te vasten.
30. De dagen die niet waren gevast in de maand Ramadan hoeven niet achtereenvolgens ingehaald te worden.
31. Als een persoon de dagen die hij nog moet inhalen van de Ramadan steeds uitstelt en de volgende Ramadan gaat in, dan komt hij in aanmerking voor de boete volgens de supergeleerden Malik, Shafi'i en Ahmad en deze boete is behoeftigen te eten geven voor elke niet gevaste dag. Volgens de supergeleerde Abu Hanifa is dit niet nodig. Je dient zo snel mogelijk de niet gevaste dagen van de Ramadan in te halen.
32. De boete is alleen voor degenen die in de maand Ramadan hun vasten met opzet hebben verbroken. Dit geldt niet voor vrijwillige vasten.
33. Als je vrijwillig vast en je verbreekt het, dan dien je deze dag in te halen volgens de supergeleerden Abu Hanifa en Malik. Volgens de supergeleerden Shafi'i en Ahmad hoeft dit niet, want het was oorspronkelijk geen verplichte vasten.

34. Het is niet toegestaan om te vasten op de eerste dag van het Ramadanfeest en de vier dagen van het offerfeest, want de geliefde profeet ﷺ heeft dit verboden gemaakt, omdat het feestdagen zijn waarop gegeten, gedronken en getrakteerd wordt.
35. Alleen op de vrijdagen vasten is ongewenst. Hetzelfde geldt voor de zaterdagen, want de profeet ﷺ heeft dit verboden gemaakt.
36. Het is ten strengste afgekeurd om door te vasten op de volgende dag zonder te hebben gegeten in de avond.
37. Het vasten verbreekt niet door te kussen. Vrijen is verboden als de echtgenoten vrezen voor mogelijke geslachtsgemeenschap.
38. Het hele jaar door vasten, is afgekeurd.
39. Druppel in het oog of de randen van je ogen accentueren, maken het vasten niet ongeldig. Maar druppel in de neus of oor wel, want via deze weg kan de druppel de maag bereiken.
40. Klisteer is niet toegestaan tijdens het vasten. Intraveneuze of intramusculaire injectie kan geen kwaad.²
41. Tandpoetsen met tandpasta is ten strengste afgekeurd, omdat je het doorslikken van het tandpasta riskeert. Mocht je het per ongeluk doorslikken, dan is je vasten verbroken en dien je deze dag in te halen. Je blijft de rest van de dag vasten. Er is geen boete. In plaats van tandenborstel met tandpasta moet je de *siwak* gebruiken welke de sunna van de geliefde profeet ﷺ is.
42. De volgende handelingen verbreken het vasten niet: bloedafname, acupunctuur, crème of medicijn smeren op het lichaam of op een wond.

[Grotendeels geparafraseerd uit het boek *al-fiqh al-muyassar* van Shaykh Muhammad ‘Ali al-Sabuni, moge Allah ﷻ genadig zijn met hem.]

² Over injectie is er een meningsverschil. Beste is vermijden tijdens het vasten.